

PESTEN? DUIDELIJKE TAAL!

WAT TE DOEN BIJ PEST- EN GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG?

Pesten is een kwalijke zaak. Niet alleen onder kinderen komt het voor, maar ook onder volwassenen. Maar als pestgedrag zo negatief is, waarom pesten we dan? Belangrijker nog: hoe gaan wij er als professional mee om?

Hoe komt het dat...?

Dat we pesten niet kunnen tolereren en daar duidelijk een halt tegen mogen toeroepen is duidelijk. Ook de negatieve gevolgen van pesten zijn alom bekend. Denk aan gevoelens van stress, angst, slapeloosheid, enzovoort. Een lastige situatie voor het kind om mee om te gaan.

Als je vanuit de identiteitsontwikkeling kijkt hebben kinderen nog geen volledig reflectief vermogen of duidelijk moreel besef. De ontwikkeling om kritisch naar jezelf, je gevoelens, gedachten, gedrag en ervaringen te kijken en deze te begrijpen komt pas op latere leeftijd. Dit geldt ook voor het begrijpen van hun eigen belang en invloed in en op een situatie. Dit start pas echt rond het 11e levensjaar. Terwijl dit belangrijke ontwikkelingen zijn om te leren met gedrag van jezelf en de ander om te gaan.

Het eigen belang en de belangen en verantwoordelijkheden van anderen (begeleiders, ouders, peers, etc.) maken welke normen en waarden in de groep belangrijk worden gevonden. De voorbeelden en situaties die kinderen hebben gezien en meegemaakt, zijn van invloed op het eigengemaakte gedrag. In feite zijn het kleine kopieermachines. Ze moeten nog leren 'hoe je moet/kan doen' en dat leren ze van anderen. Zoals oma zegt: 'Goed voorbeeld, doet goed volgen'. Belangrijk is dat kinderen worden geholpen bij het stellen van de juiste vragen aan zichzelf en de ander. Vraag bijvoorbeeld niet naar het 'waarom' van gedrag, maar naar 'Hoe ga je doen?' of 'Hoe komt het dat...?'

'Hoe doen we' als team?

We horen vaak van pedagogisch professionals dat iedereen in het team een situatie van grensoverschrijdend gedrag anders ervaart en dat het lastig is om een gezamenlijke visie te hebben op het pest- of grensoverschrijdend gedrag. In een splitsecond moet jij als professional een beslissing nemen, in een situatie die voor jouw lastig is en dat doe je vanuit je eigen referentiekader. Vanuit jouw reflectief vermogen en jouw identiteitsontwikkeling. Wat de eigen ervaringen rondom pesten zijn, wat de eigen gevoelens bij de situatie zijn en wat de eigen normen en waarden zijn spelen daarin

een cruciale rol. Logisch, want dit heb jij je als kind eigengemaakt. Dit maakt dat individuen anders reageren en anders denken. Dat is mooi natuurlijk, maar in teamverband en bij het spreken van een duidelijke taal rondom pesten en hiernaar te handelen is het zowel lastig voor onszelf als professional als voor de kinderen. De vraag is dus 'Hoe doen we als team?'

De rol van de professional

Hoe je aan kunt sluiten bij kinderen en hoe je ze mag begeleiden weet jij vanuit de theorie, aangevuld met ervaringen vanuit de praktijk. Dat is je professionele handelen.

Om het professionele handelen en jouw eigen mens-zijn in het team af te stemmen met die van je collega's is het belangrijk om samen het gesprek aan te gaan en te kijken naar de norm rondom grensoverschrijdend- en pestgedrag. Wat vinden we als team belangrijk wanneer het gaat om grensoverschrijdend gedrag? Wat is de norm en de visie vanuit de organisatie en sluit mijn norm en visie hierbij aan?

We kunnen kinderen pas duidelijke taal geven, wanneer we als professionals gezamenlijk dezelfde taal spreken. Normatieve lijsten kunnen helpen bij het stellen van de norm en de visie van jullie team, om hier vervolgens naar te handelen. Kortom, als team eenduidig en rationeel kijken en handelen naar het gedrag van de groep.

Hoe dan?

Bij Edux ontwikkelden we een normatieve lijst van sociaal gedrag en een signalering/interventielijst bij grensoverschrijdend gedrag. Het helpt je als team en als professional eenduidig en rationeel te kijken naar het gedrag van iemand die een grens van anderen over gaat. Per signaal en fase van gedrag kun je indexeren of het gedrag: gelijkwaardig, wederzijds en passend is bij de context. Daarnaast kun je bekijken wat de invloed is van het gedrag op het respect voor anderen of jezelf. In de interventielijst staan korte, sturende kaders en handelingen die je in overleg en afstemming met elkaar, kan vertalen naar je eigen locatie, klas of organisatie. Je zorgt er dan voor dat de interventie passend is binnen jullie protocollen gericht op anti-pesting of grensoverschrijdend gedrag.

Wil je met jouw team praktisch aan de slag om een éénduidige visie op pest- en grensoverschrijdend gedrag (door) te ontwikkelen, volg dan de training 'Pesten? Duidelijke taal!'. In deze teamtraining komen de volgende onderdelen aan bod:

- Met het team in gesprek over wat grensoverschrijdend gedrag is;
- Onder leiding van een gedragsdeskundige wordt de visie van jouw organisatie op het gebied van grensoverschrijdend gedrag besproken en hoe hier op een eenduidige manier naar te handelen;
- Het hanteren van de normatieve lijsten;
- Praktische werkvormen om een plan van aanpak te maken met het team rondom veiligheid en grensoverschrijdend gedrag.

Meer weten?

Wil je meer weten over het omgaan met gedrag, uitdagende groepen, emotieregulatie en psychofysiek handelen? Neem vrijblijvend contact op met adviseur Teun Bevers en kijk of Edux iets voor jou of jouw organisatie kan betekenen.

Op zoek naar een concrete training? Je kunt bij Edux terecht voor onder andere:

- Omgaan met uitdagende groepen/klassen
- Basistraining, workshops en klastraject 'Weer- en wendbaar werken'. Dit zijn psychofysieke trainingen, leren omgaan met gedrag door beweging
- Training KALM op de groep; omgaan met groepsdynamisch werken

Teun Bevers

Adviseur

06 – 21 30 63 08

T.Bevers@edux.nl